

Ringe Arkæologigruppe 83/84

Mogens Bo Henriksen

Vi kan nu igen føje et år til fortiden — den fortid, som i dag er mere aktuell og mere diskuteret end nogensinde. Bl.a. er interessen for den tid, der kaldes forhistorien, altså før man lærte at læse og skrive, steget stærkt i de senere år. Og netop den tid beskæftiger Ringe Arkæologigruppe sig med.

I det forløbne år er det nærmest væltet ind med fund, og en masse ukendte lokaliteter er føjet på vores kort over oldtidsfund i kommunen. En stor del af fundene kom frem ved den så omtalte naturgaslednings nedgravning, andre ved dræning, andre igen ved afsøgning af marker. Kun et fåtal af de nye lokaliteter er her behandlet.

I juni kom vi ud for en noget uvant opgave, der ligger noget udenfor vores normale arbejdsfelt, nemlig da et boligselskab skulle bygge nogle mindre boliger i Krogyden i Heden. Et medlem af gruppen, hvis have støder op til byggepladsen, bemærkede to sorte pletter, og en varm sommerdag blev disse genstand for en nærmere undersøgelse. Det viste sig at være to opfyldte huller, måske gamle mergelgrave, og disse er så fyldt op med forhåndenværende affald såsom

knogler fra tamdyr, keramik, sten, jernstykker samt munkesten. De store mængder skår er endnu ikke helt sammenlimede, men en mængde meget ens udseende skår er sat sammen til en hel mælkesætter (lerkar til hensætning af mælk — hvem husker ikke dem fra sin barndom?). Den er ret interessant, da den sikkert er fremstillet på Vissenbjergeggen, der i 1700 tallet var centrum for fremstillingen af det berømte fynske sortegods — en aflægger til jydepotterne. Ved studier i arkiver er det lykkedes at finde ud af, at i slutningen af 1700 tallet var der en strid om to huller i centrum af byen, der skulle fyldes op, og efter stedsbeskrivelsen kunne det godt være

disse to, men det er kun en gisning. Det er forøvrigt et godt eksempel på, hvordan man forener arkæologi med lokalhistoriske studier.

I juli/august fulgte vi den berømte naturgasledning gennem Ringe kommune, og herfra skal blot omtales en enkelt af de 16 lokaliteter.

På sydkanten af den store nu bortgravne ås »Borrebakke« nord for Espe på Otto Holmslunds mark, kom en del sorte pletter og skår til syne, da overjorden blev skrabet af. Ved afrensning viste det sig, at indenfor et område på $9,5 \times 10$ m lå ialt 33 brandgrave (dvs. grave, hvor liget er brændt og nedlagt sammen med, eller i et lerkar, evt. sammen med gravgaver). Desuden fandtes, hvad der er meget spændende, ligbrændingspladsen.

Af de bedste fund kan nævnes en grav, hvor urnen var sat ned i et rundt hul, ca. 60 cm i diameter sammen med skår af flere lerkar. Over urnen var lagt en flad sten som låg, og i urnen lå de brændte ben af den døde. Denne tilsyneladende betydningsfulde person havde fået et 57 cm langt, sammenbøjet sværd med indridsninger med sig i graven. Dette var dog ikke det eneste, for krigeren, som det må have været, havde en lansespids med sølv eller kobberindlægninger, en spydspids, en kniv og bronzebeslag fra skeden. Lansespidsen påkalder sig i særlig grad opmærksomheden, da den efter hvad det indtil nu er lykkedes at finde ud af, kun er den 3. af slagsen i Danmark. Er denne kriger, hvis grav i rigdom skiller sig så meget ud fra de andre, en hjemvendt soldat, der har været i romersk krigstjeneste?

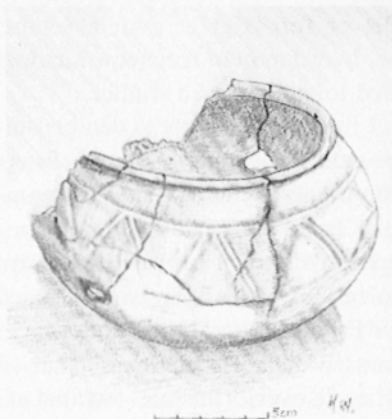
I en anden grav fandtes under urnen, der forøvrigt stod på hovedet, en smuk, halvmåneformet ragekniv — måske den mindste indtil nu fundne. Den var endnu meget skarp, det på trods af 2000 år i jorden. Af andre spændende ting kan nævnes en grav med en fåresaks og én med en synål og adskillige med dragtnåle af jern og så en urne med en diameter på ikke mindre end 48 cm — det er vist lidt af en rekord.

Gravpladsen har været i brug fra ca. 200 f.v.t. til ca. 300 e.v.t., altså i

den ældre og begyndelsen af den yngre jernalder. Det er muligt, at der er tale om en familie- eller stammegravplads, der har været i brug gennem et par generationer. I den forbindelse kan det nævnes, at vi et par hundrede meter syd for gravpladsen har fundet en boplads fra samme tid som den tidlige del af gravpladsen — er der mon samhörighed?

I efteråret fik vi indleveret en stor kasse med skår, fundet ved udgravning til fjernvarmecentralen på Stegshavevej ved Rynkeby mølle. Disse blev fundet af Frede Nielsen, en nabo til værket. Skårene stammer fra en snes lerkar, og er fra ca. 150 f.v.t. — altså ældre jernalder. Der er tale om en affaldskule, fyldt op med keramik og forhåndenværende materiale. Hertil skal siges, at vi bliver meget glade, hvis folk kontakter os eller museet før de går i gang med at foretage undersøgelser, da mange vigtige oplysninger ellers let kan gå tabt.

Vi er i det hele taget meget interesseret i at høre fra folk, da det har vist sig, på trods af opfordringer her i skriftet i de sidste par år, at folk ikke kommer ud af busken og fortæller om deres oplysninger, da de enten tror de ikke er noget værd, eller at vi tager deres oldsager. Dette er ikke tilfældet, for vi har oldsager nok — vi er meget mere interes-

serede i oplysninger om fundsteder osv., og i at få lov til at tegne/fotografere de eventuelle oldsager. Og så skal man ikke være så bange for at tro, at ens økse ikke er spændende, eller at den sorte plet ude i marmen er betydningsløs, for måske kan en gåde løses ved netop at undersøge den!

Kontakt:

Mogens Bo Henriksen,
Kildevangen 56, Ringe
Tlf. 62 39 38

Åse Jørgensen
Hallingager 7, Ringe
Tlf. 62 36 28

Mogens Madsen,
Vantingevej 26, Heden
Tlf. 66 16 43